

REDACTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ—JUDETUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
INAPOIAZĂ.

Unirea

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 50 Lei
Pe 6 luni . . . 26 Lei
Pe 3 luni . . . 14 Lei

Numărul 1 Leu

Pentru inserate se plătește 3 lei de șir garmond.
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

Biserica unită în România întregită.

Notițe marginale la câteva observații pentru ziua de azi ale dlui N. Iorga
de *Un tinăr Român unit*.

— Două articole. —

I.

Marele nostru învățat, d. N. Iorga, nu s'a mulțumit cu cele două răspunsuri ce a binevoit să dea acestei foi, ci sub titlul „Roma papală și România — Observații pentru ziua de azi” publică o serie de patru articole în ziarul său „Neamul românesc”, numerii 252 până la 255 inclusiv.

Dsa începe prin a face câteva declarații despre catolicism în general, față de care zice, că n'a avut niciodată atitudine dușmănoasă. Își dă seamă de admirabila organizație a celei mai puternice biserici creștine, care singură e în stare să împiedice pustiirile noii religii destructive a socialismului comunist, adică a bolșevismului, în atâtea țeri și își râde de formulele demodate ca „iesuitism”, „ultramontanism” etc. Foarte bine. Luăm act cu bucurie de această nouă mărturisire de credință a ilustrului nostru istoriograf. Credem însă, că greșește, când afirmă, că aceste servicii prețioase pentru cultura umană le poate face catolicismul numai „în foarte multe țeri”, nu și la noi.

În adevăr, ciudată făptură omenească mai poate fi Românul nostru, dacă numai pentru el nu e bună această religie universală. E bună pentru Francez, e bună pentru Spaniol, e bună pentru Portughez, e bună pentru Italian, e bună pentru Belgian, cucerește astăzi cele mai de seamă elemente din lumea anglosaxonă, americană și germanică în general, Rușii înșiși își deschid ochii și caută plini de nădejde spre Roma, — numai pentru Români nu face. Noi ne-am pomenit ortodocși sadea, de vre-o câteva sute de ani cel puțin, nu vrem să mai știm de creștinismul latin al originilor noastre glorioase, rămânem deci pravoslavnici get-bedget.

Cu logica aceasta ar trebui să nu mai învățăm și să nu mai imităm nimic dela alte popoare mai înaintate decât noi. Dacă ne-am pomenit veacuri de-a rândul ca un popor de plugari și de ciobani, e de prisos să mai învățăm industria și comerțul, fiind aceste îndeletniciri „străine” de firea noastră. Dacă plugul de lemn este cel tradițional românesc, la ce să ne mai procurăm pluguri și mașini agricole moderne? Acestea sunt doar invenții „frânzuzești” și nemțești, de ce să ne alterăm firea noastră patriarhală românească prin noile proceduri?

Dacă ar fi consecvent d. Iorga cu principiile ce le profesează, că anume aceea biserică este mai sfântă, în care se închină mai mulți credincioși, atunci de ce nu se închină și dsa catolicismului, care singur numără mai mulți credincioși decât toate celelalte confesiuni

creștine laolaltă? De ce, nu îndeamnă și neamul său românesc să se orienteze, în întregime, în cele religioase spre Roma, centrul universal al lumii spirituale catolice?

Dsa mai face o declarație, aceasta privitoare la biserică noastră unită, zicând, că a înțeles-o și a apreciat-o elogios de atâtea ori. Foarte adevărat. Noi știm și ținem minte tot binele ce l-a spus dsa despre uniți și biserică unită în general. Îi și suntem recunoscători pentru tot ce a făcut și face, în această privință, pentru noi. Dacă regretăm ceva este și aici faptul, că nu e destul de consecvent, precum nu e nici când afirmă, că a ținut „de rău” înființarea „Societății ortodoxe a femeilor române.” Crede dsa, că noi am uitat conferința „Să părăsim ortodoxia?”, ce a ținut la Teatrul național din Iași în ziua de 15 Aprilie 1912 în folosul numitei societăți?

După aceste lămuriri putem intra și noi, tot pentru oamenii de bună credință, firește, de alții nici nu e vorba, în materie.

* * *

D-I Iorga privește toate lucrurile, și cele religioase și morale, sub raport național. Pentru dsa moralitatea și religia nu pot să fie decât naționale. Pentru noi, precum s'a mai arătat în această foaie, e limpede, că aceste mari bunuri și adevăruri mântuitoare nu sunt naționale, ci universal — umane, internaționale, ca și adevărurile matematice, bunăoară, sau ca și cele astronomice, ca și invențiile științifice, industriale etc. etc. *Națională este numai înțelegerea și aplicarea principiilor morale și religioase în cazurile concrete ale vieții.* De aici marea deosebire între felul nostru de a vedea lucrurile și acela al savantului profesor. De aici teama neînțeleasă ce o are dsa și poate și alți patrioți români de „Roma papală”.

În fața acestor nedumeriri, noi întrebăm pur și simplu: cum se face, că nu popoare mari și puternice, cum este cel francez, cel spaniol, cel american sau italian ș. a., dar popoare cu mult mai mici la număr ca noi, cum sunt: Belgianii, Portughezii sau chiar Polonii și Rutenii, cari nu sunt cu mult mai numeroși decât noi, se apropie cu încredere de scaunul apostolic al Romei — numai noi Români, cari i-am moștenit și numele, și sângele, și atâtea alte tradiții glorioase, avem recoare de ea?

D. Iorga mai insistă, și cu toată dreptatea, asupra puternicelor legături ce au existat pe vremuri între Roma papală și dinastia cea nefericită a Habsburgilor. Toate câte le spune dsa despre prepotența clerului catolic în fosta

monarhie sunt perfect adevărate. Dar se știe, că și astăzi cea mai însemnată forță politică și socială în republica austriacă este partidul creștin social al lui Lueger. Insuși cancelarul de acum e preotul catolic Seipel. Clerul e una, dinastia e alta. Popoarele vedem, că pot trăi destul de bine și fără dinastii, dar fără biserică creștină adevărată, fără de un cler devotat cu trup cu suflet intereselor superioare ale neamurilor, nu. În Franța, republicană acum pentru a treia oară, s'a șters demult până și amintirea celui „rex christianissimus”, care era regele Franței, dar biserică creștină catolică continuă a fi ceea ce a fost veacuri de-a rândul: întâi născuta fiică a bisericii romane (primogenita Ecclesiae). În Spania se împacă încă destul de bine monarhismul regal cu catolicismul universal. În Belgia asemenea. De ce n'ar putea fi la fel și în țara noastră poreclită „Belgia Orientului”? Atunci multe n'ar fi cum sunt, ci cum le dorim să fie!

E adevărat ce spune d. Iorga și despre multele uneltiri și șicane la cari a fost expusă biserică noastră unită, nu din vina Romei papale, ci din a Ungurilor catolici. Episcopii unguri de rit latin au fost cari au isgonit pe vlădicii noștri din Bălgradul marelui voevod Mihai între „brânzarii” lui dela Făgăraș, precum tot uneltirilor lor și ale altor Unguri șovini se datoresc toate măsurile excepționale luate pe vremuri contra episcopilor noștri: teologi iesuiți în calitate de secretari generali ai lor, exilarea marelui nostru Inochentie la Roma, alungarea din scaunul arhieresc a lui Grigorie Maior, a lui Ioan Lemeni etc. etc. etc. Dar dacă merită pentru ceva laudă și recunoștință această biserică, le merită de bună seamă pentru aceste fapte, suferințe și, cu toate înfrângerile fatale, pentru biruințele ce i-a fost dat să aibă în domeniul ideii naționale, de înfăptuirea căreia astăzi ne bucurăm cu toții, chiar dacă nu ne știm folosi de ea așa cum s'ar cuveni. Ei bine, această biserică unită, care a avut în trecut atâtea energie morală să lupte cu îndârjire neînfrântă pentru triumful ideii naționale, *va avea în viitor, la caz de nevoie, cel puțin aceeași energie pentru apărarea credinței sale religioase — împotriva ori și cui.*

Nu tăgăduiește nimeni, că inițiatorii politici și diplomați ai unirii noastre religioase cu Roma, cari pe atunci acționau dela Viena, dela Strigoniu etc., au avut în vedere mai mult interesele lor de a-și înmulți turma, iar nu bietele noastre interese românești. Era și firesc să fie așa. Ne-am mira, dacă ar fi altfel. Când în 1700 s'a făcut unirea sub episcopul Atanasie, a spus A. S. R. Principele moștenitor Carol în ziua de anul nou 1920 la Blaj, „spre a ușura soarta nenorociților de Români, nimeni, cred, nici prieteni, nici dușmani mai ales, n'au întrezărit serviciile neprețuite ce le-a adus această biserică cauzei Românilor”. Aceasta a fost „rara ferie”, despre care a vorbit Titu Maiorescu, că dintr'o desbinare re

ligioasă s'a înălțat neamul întreg spre o unitate de cultură națională superioară. Toate acestea sunt adevăruri mari pe cari le-a recunoscut și dl Iorga altădată. Așteptam, deci, să le spună tot atât de oarșan și acum.

E fapt și ceea ce, mai afirmă dsa, că în trecut biserica unită de multe ori era mai puțin socotită și cunoscută la Roma decât alte biserici catolice din fosta monarhie habsburgică. *Dar una a fost și este a noastră, și numai a noastră*, că nu ne-am îngrijit de o propagandă sistematică și serioasă în străinătate, precum nu ne îngrijim nici astăzi când e vorba să apărăm prestigiul noului nostru stat, deși astăzi poate că o asemenea propagandă e mai necesară decât ori și când altădată. În asemenea caz am fi fost cruțați de multe încercări grele în trecut, precum am putea evita multe neplăceri și în prezent.

Un tânăr Român unit.

O nouă „lupașiadă“. Din prilejul adunării județene dela Cluj a partidului național, ținută Dumineca trecută, d. Dr. Ioan Lupaș și-a permis o nouă necuviință la adresa catolicismului. Fostul protopop ortodox al Săliștei, cunoscutul mâncător de uniți, care pe acest teren a ajuns la o mare dar tristă celebritate, nu se poate desminti, se vede, nici în momente solemne, cum a fost cel dela Cluj, și astfel lumea a putut să înregistreze de nou câteva „lupașiade“ de cel mai ortodox și mai rafinat bizantinism.

Di Lupaș are ce are cu Papa dela Roma, și de aceea, pentru a dovedi probabil că partidul național nu este catolic și nici măcar unit — o stupidă acuză ce i-se aduce din partea unor energumeni de aceeași confesiune cu d. L. —, a ținut să accentueze că acest partid nu a avut nici când legături cu sf. Părinte. Dar pentru că această afirmare să aibă și nota actualității și pentru că în aceeași vreme să nu-i lipsească nici caracteristica indispensabilă unei lovituri ortodoxe, a ținut să mai spună, în legătură cu ilegalitățile din alegeri ale guvernului, și următoarele: „Actele actualului guvern dovedesc o neînțelepciune totală. Astfel în alegeri guvernul prin organele sale administrative furând votul obștesc a făcut un mare rău pentru prestigiul și viața țării, *cât nu puteau să ni-l facă nici bolșevicii roșii ai lui Lenin, nici Marmagii și Zadraveții negrii ai lui Horthy, și nici tovarășii bandelor lui Stamboliisky*“.

Monseniorul Francisc Marmaggi, Nuntial papal dela București și decanul corpului diplomatic al țării, este așezat prin urmare de „înțelepciunea politică și diplomatică“ a acestui profesor de universitate, care își asumă un rol de conducător în partidul național, alături de „agenții lui Horthy“ și într'un rând cu „tovarășii bandelor lui Stamboliisky“. *Trimisul Papei*, respectat de o lume întreagă, și care chiar în acele clipite se găsea într'o importantă misiune pentru a ușura mizeria și eventual pentru a salva viața creștinilor ortodocși, și poate chiar a patriarhului pravoslavnic, de urgia fanatismului mohamedan, *este pus de d. Lupaș alături de cei mai nemernici dușmani ai țării!*

Na, aceasta nu mai este o apărare a ortodoxiei, pe care oricine este liber s'o facă cum o știe mai bine, nici nu este o dovadă necesară pentru a evidenția că partidul național nu este un partid unit, ori plane catolic — *prezența dlui Lupaș într'ânsul face doar de prisos orice altă dovadă!* —, ci este pur și simplu o **infamie ordinară și absolut incalificabilă**. Ea a revoltat pe toți oamenii de bun simț și „Patria“ a făcut cel mai prost serviciu partidului național afișând, și încă cu litere culcate, aceste ieșiri nesocotite ale „fruntașului“ său.

Dar, vor înțelege oare conducătorii acestui partid, în șirele cărui se găsește atâția fi ai bisericii noastre, că cu astfel de „lupașiade“ nu mai poate să meargă!

Semne bune. Citind mai dăunăzi în coloanele „Universului“ (Nr. 246) un duios „film“ apropos de mizeria, în care se găsește pe alocurea — în instituții de stat — „orfani acei, cari cu prețul vieții lor, ni-au dat puțința, să trăim în libertate și în mărire“, ne-am adus aminte de colecta inițiată de curând din partea pâr. mitropolit Vasile în favorul „Atelierelor orfelinatului“ nostru.

Ne-am interesat deci de rezultatele cunoscute până acum — coalele sunt a se retrimite abia pe ziua de 1 Decembrie — și am aflat cu multă bucurie, că apelul I. Preasfinției Sale nu a fost glasul celui ce strigă în pustie. După cum știm, dânsul cerea, ca în tot locul să se adune „măcar atâția Lei câte suflete are parohia“, și iată că între listele ce au intrat până acum sunt destule, cari trec binișor peste suma aceasta. Orfanilor noștri dela Obreja nu li-se potrivesc cuvintele „Universului“, că „tremură de frig cei mai mulți, răbdă de foame mulți, zac atâția și mor destui...“ și credincioșii noștri știu lucrul acesta. Ei știu, că cei ce au avut norocul să poată fi adăpostiți în casa „maicelor“ noastre de acolo sunt poate mai bine grijiiți de cum ar fi fost sub scutul părinților, simțind chiar și „vraja iubirii“, de care spune „Universul“ că n'o mai găsește nicăirea. De aceea la noi se mai găsește multe inimi, cari știu să jertfească pe acest altar al iubirii și pot să o facă deplin mângăiate, pentru că obolul lor — atâta e sigur — va aduce la noi o roadă insușită.

Incepând cu numărul viitor, vom spicui de altfel din listele intrate, arătând și cititorilor noștri pe cei ce au înțeles să lucreze cu râvnă.

Lupta pentru prerogative.

(=) E vorba de prerogativele bisericii ortodoxe dela noi și e vorba de ele în legătură cu pregătirea proiectului de lege referitor la noua constituție a țării.

Cu excepțiunea șefilor bisericești, membrii comisiunii constituționale au înțeles, se vede, că într'o țară atât de pistriță din punct de vedere religios cum este a noastră, în care minoritățile cu milioane de suflete nu sunt o cantitate neglijabilă, este imposibil a se mai păstra, cel puțin pe hârtie și cel puțin pentru ochii lumii care ne vede, prerogativele de „biserică de stat“ ori chiar și numai de „biserică dominantă“ pentru una din confesiunile țării. În constituțiile din țările mari și civilizate ale Apusului, se ștersese încă mult înainte de războiu orice urmă a unor asemenea dispoziții medievale, iar în constituțiile create după războiul nivelator, care a introdus o atmosferă de deplină paritate și egalitate între cetățenii de orice limbă și lege a tuturor țărilor, nu se vorbește nicăiri de religii de stat și de confesiuni privilegiate.

Se pare deci, că spiritul acestei concepții a pătruns și până la noi. Mitropolitul primat și episcopul ortodox care-l ajută nu pot să-și valideze, cum ar dori, punctul lor de vedere și, cu toate că au reușit să eschidă din comisiune pe oricare reprezentant al concepțiilor minoritare, *postulatele acestora se impun totuși cu putere elementară, pentru că le cere spiritul vremii*.

Reacționarismul ortodox nu se lasă însă ușor bătut. Formula la care s'a oprit comisiunea pentru a fi înscrisă în proiect, în care nu mai e vorba nici de religie „de stat“, nici de religie „dominantă“, ci pur și simplu de

„religiunea majorității Românilor“, pentru care nu se prevede în constituție nici un privilegiu a parte, a turburat binișor apele ortodoxismului, și dacă astăzi se lucrează încă numai în taină, ca mâine nemulțumirea se va da probabil pe față.

Chestiunea s'a pus și în ședințele „Conzistorului superior bisericesc“ și se va pune desigur și în „Sfântul Sinod“. Gazetele anunță însă și un fel de congres preoțesc regnicolar, convocat anume în scopul acesta, pentru ca „glasul unit al întregului cler, să poată avea greutatea cerută și să obțină rezultatul dorit“. Dar peste toate acestea răsună, în coloanele „U.“, glasul de sirenă a mării papise ortodoxe, dna *Alexandrina Gr. Cantacuzino*, care o spune deschis și pe față, ca „una din preocupările noastre de căpetenie trebuie să fie *menținerea bisericii ortodoxe naționale române ca biserică de stat*, de-a-i păstra neștirbite toate prerogativele ce de veacuri le-a avut“.

Ne putem aștepta deci pe tema aceasta la o nouă avalanșă, asămănătoare celei ce s'a produs pe tema concordatului. Vizita dnei Cantacuzino la Sibiul mitropolitului Nicolae, este chiar o dovadă sigură, că ceva se coace în taină. Că apoi, avea va aceasta biserică tăria de a porni de astădată o mișcare împotriva guvernului, nu știm. Mai credem, că nu. Dar oricum ar fi, un lucru e sigur: *noua Constituție a țării nu va putea să mai înscrie nici o prerogativă pe seama bisericii ortodoxe*. Ea va trebui să stea pe temelul frățesc al celei mai depline egalități a tuturor, în fața legilor țării.

A mai crede azi altfel, înseamnă că măcar cu câteva decenii te-ai născut prea târziu.

Revistă bisericească.

Pentru a discuta chestiunile deosebit de importante ridicate la suprafață prin proiectul noii constituții a țării, se va întruni la București în 28 Noembrie e. o nouă conferință a episcopatului nostru. Până atunci probabil se va întoarce din misiunea sa orientală și Monseniorul Marmaggi și astfel episcopii celor două rituri catolice vor putea să purcedă în chestiile comune deplin solidari.

Pentru a se face *controlul învătământului religios* de toate gradele, s'au luat de curând și în arhidieceza Blajului măsuri asemănătoare celor din eparhia Lugojului. — În lipsa unei conduceri unitare a acestei chestiuni, prin înființarea unui post de inspector catehetic, care se vede mai întimpină și acum greutăți, neapărat, că acest aranjament constituie un frumos progres, care nu poate fi salutat cu destulă bucurie.

În comisiunea, care se ocupă cu stabilirea textului proiectului de constituție, mitropolitul primat a spus, că „*astăzi inima bisericii ortodoxe este ministerul cultelor și un organism fără inimă nu poate trăi*“. Reprezentanții bisericii ortodoxe au cerut deci, că în noua constituție să se asigure acestei biserici o autonomie deplină. Mireni, și cu deosebire raportorul Dissescu, au fost de altă părere și astfel s'a convenit asupra unei „autonomii“ care să stea sub „garanția unei legi speciale, prin care se va stabili controlul statului“ și se va determina organizația unitară a bisericii pentru țara întreagă.

Azi, în 25 Noembrie, se deschide la București sesiunea ordinară de toamnă a Sinodului bisericii ortodoxe române. După cum se anunță, la ordinea zilei sunt următoarele probleme mai însemnate: organizarea seminariilor, unificarea organizației bisericești, organizarea bisericii din America, alegerea comitetului de editură a Institutului biblic, chestia vizitelor dela mănăstiri în cursul verii ș. a.

Lunia trecută s'a deschis în Sibiu, excepțional de curând (abia a trecut anul!) după întrunirea din urmă, *congresul regnicolar al bisericii evanghelice* dela noi. Lucrările lui privesc chestii de importanță deosebită pentru oricare din minoritățile noastre religioase: asigurarea cu orice preț a școlii confesionale și discutarea problemelor cari se impun în legătură cu pregătirea noii constituții a țării. După cum reiese din lucrările primelor zile, congresul este deplin conștios de importanța acestor probleme pentru viitorul bisericii evanghelice și chiar al neamului pe care-l servește, și astfel e sigur că nimic nu va putea să-l abată dela tradițiile sale de până acum.

În locul Sultanului detronat, care a fost și șeful religios (calif) al Mohamedanilor, adunarea națională a ales, cu 148 de voturi contra 5, pe *noul calif* în persoana lui Abdul Medjid, văr primar al fostului Sultan Mehmet al VI-lea. Ziarele spun, că noul calif este foarte stimat în cercurile europene, bucurându-se de reputația unui distins literat, muzician și pictor.

Săptămâna politică.

Politica internă a fost dominată în săptămâna din urmă de *acordul partidului național ardelen* cu aderenții fostului partid democrat a lui. *Take Ionescu*. Temeiul acestui acord s'a pus la Cluj, Duminică trecută, și stă în aceea, că foștii takişti, între cari multe personalități politice de primul rang, intră sub șefia domnului Iuliu Maniu în partidul național, de acum înainte nu „ardelen” ci „românesc”. Afară de d. N. Iorga, lumea politică — inclusive partidul liberal (?) — privește această înțelegere cu destulă simpatie.

— Pentru a se ratifica acest acord și probabil pentru a se hotărî asupra congresului, *comitetul de 100 al partidului național* este convocat la Cluj pe ziua de 28 Noemvrie. Ardealul întreg așteaptă cu mult interes hotărârile ce se vor lua cu prilejul acesta.

— În urma cererii organizației din Iași, *congresul partidului țărănesc* s'a nmănat pe zilele de 26—28 Noemvrie. El premerge deci deschiderii noii sesiuni parlamentare și astfel nu este eschis, că Marți în 28 Noemvrie mesajul să fie ascultat și din partea parlamentarilor țărăniști. În schimb, vor lipsi foștii takişti, cari aparținând de acum partidului național, vor trebui să adopte tactica acestuia.

— Pentru *noua sesiune parlamentară*, în cursul căreia guvernul vrea să treacă cu orice preț noua Constituție a țării, vor mai fi puse în discuție, după cât a transpirat din cercurile guvernamentale, și legile ei conexe: reforma financiară și bugetul, așezate pe baza principiului unei noi legi electorale, și reforma administrativă cu legile ei conexe, așezate pe baza principiului unei largi descentralizări.

— În politica externă, ochii lumii întregi sunt îndreptați spre *conferența de pace din Lausanne*, deschisă Lunia trecută sub auspiciul destul de favorabile, dar cari pot fi turburate foarte ușor de chestiuni ce se vor ivi în cursul desbaterilor. Înțelegerea dintre reprezentanții marilor puteri apusene (Franța, Anglia și Italia) pare a fi deplină, dar premierul italian Mussolini a așiat câteva chestiuni, cari ușor pot strica echilibrul. Totul atârână de altfel dela instrucțiile ce le va fi având delegatul turc Izmet-Pașa, ale cărui intențiuni nu sunt încă deajuns cunoscute.

— Pentru a se ușura *lucrările conferenței de pace*, s'au constituit trei comisii: prima, și desigur cea mai importantă, este cea politică și militară, sub presidenția lordului

Curzon, primul delegat al Angliei; a doua, prezidată de primul delegat francez Barrère, se va ocupa de chestiunile economice și financiare; a treia va lucra sub prezidiul italianului Garroni și se va ocupa de chestia capitulațiilor și a minorităților.

— *Alegerile parlamentare din Anglia* au dat guvernului Bonar Law o majoritate de 71 voturi asupra celorlalte partide. Se sperază deci că lucrările parlamentului deschis săptămâna trecută vor fi destul de liniștite și de rodnice. Între primele legi, de cari se va ocupa, va fi ratificarea constituției statului liber irlandez, care trebuie să se facă cel mai târziu până la 6 Decemvrie.

— Germania a avut săptămâna trecută o criză de guvern, care nici până acum nu este definitiv compusă. Demisionând guvernul Wirth, *președintele Ebert a însărcinat cu formarea cabinetului pe Cuno*, directorul mării societăți de navigație „Hamburg—Americă (Hapag)”. Neputând face un guvern parlamentar, i-s'a cerut formarea unui cabinet de specialiști, care, la rândul său, poate să nu mai aibă majoritatea necesară în parlament.

— Din motive ușor de înțeles, *România a recunoscut pe noul rege al Greciei*. Celelalte puteri așteaptă să vadă care este rezultatul alegerilor parlamentare, cari se prea poate să scoată o majoritate republicană.

— Scăpat pe bordul unui vas englez, *fostul Sultan Mehmet al VI-lea s'a refugiat pe insula Malta*. Sultanul din Maroc îl invită la dânsul.

Știri mărunte.

Personale. *» Albina » din București anunță, că sf. Părinte al Romei a numit pe p. IOAN BOROS, vicarul general al episcopiei Lugojului, de episcop titular. Numirea această, foarte bine meritată, a făcut în cercurile noastre bisericești cea mai bună impresie.*

— P. V. Ord. arhidiecezan a numit pe p. *Victor Stoica* de paroh la Hamba (prot. Sibiuului) și pe p. *Ioan Șelariu* de adm. parohial la Copăcel (vicariatul Făgărașului).

O țiară prețioasă pentru Papa. Catolicii din Milano au pregătit pentru noul Papă, fostul lor arhiepiscop o țiară lucrată toată din aur, în vârf cu un smaragd de mărimea unui ou, înconjurat de 27 smaragde de mărime mijlocie, 215 smaragde mai mici, 327 rubine, 79 diamante mai mici și 150 de perle. Darul se va oferi Papei din partea unei număroase delegațiuni în timpul cel mai apropiat.

De ale „Infrățirii” din Cluj. Numărul 663 (din 20 Noemvrie) al organului liberal dela Cluj — a cărui unitofobie este arhicunoscută — se indignează și protestează împotriva gazetelor din București, cari au și câte un cuvânt de apărare la adresa bisericii noastre, afirmând că această atitudine nu se poate explica decât din apropierea ce există între partidul național și această biserică. Concluzia este următoarea: „Apropierea aceasta dovedește cum politicianismul partidului național încearcă să alimenteze o luptă între două bi-

serici, *deopotrivă încunjurate de respectul și de dragostea noastră*”. — Ce adorabil!

Locale. Măine, Duminică săptămânei a opta după Înălțarea sf. Cruci, va predica în catedrală p. canonic *Dr. Ioan Bălan*.

— Societatea meserieșilor și comercianților rom. din Blaj a hotărît să aranjeze în timpul apropiat o serie de *serate literare-artistice*. Prima se va ținea azi, în 25 Noemvrie, la orele 20 în sala de gimnastică a liceului cu o conferență a p. canonic *Dr. Ioan Bălan*, cântări, declamări și o mică piesă teatrală. După serată va urma dans.

— *Societatea de lectură »Inocențiu Micu Clain»* a studenților dela Academia noastră teologică, ne anunță că s'a constituit, alegând în fruntea ei pe clericul *Simion Domșa*. Li dorim mult spor și o activitate mai rodnică decât aceea din ultimii ani.

— În zilele de 23—5 Noemvrie s'a ținut la seminarul teologic *exercițiile spirituale obișnuite*. Le-a condus p. *Dr. Ioan Coltor*, profesor al academiei de teologie.

Noul comitet central al Asociațiunii. În legătură cu cele scrise într'un număr trecut despre adunarea generală a Asociațiunii, publicăm azi lista membrilor aleși pe un period de trei ani în comitetul ei central. Sunt următorii: *Ioan Agârbiceanu, Dr. Nicolae Bălan, Dr. Victor Bârlea, Dr. Ilie Beu, Dr. Iosif Blaga, Gen. Ioan Boeriu, Dr. Vasile Bologa, Dr. Lucian Borcia, Dr. Ioan Bunea, Partenie Cosma, Dr. Elie Dăianu, Dr. Nic. Drăgan, Octavian Goga, Dr. Ioan Lupaș, Iuliu Marțian, Gen. Dr. George Moga, Ioan Moța, Ioan F. Negruțiu, Dr. Zenovie Păclișan, Aurel Popescu, G. Poponea, Dr. George Preda, Dr. Alexandru Rusu (nou), Trandafir Scorobățiu, Dr. Vas. Stan, Dr. Vasile Suciu (nou), Gavril Todica, Nicolae Togan și Ioan Vătășan.*

Premiile Nobel s'au împărțit anul acesta pe cum urmează: Premiul pentru fizică de pe anul trecut s'a acordat celebrului *Einstein*, iar cel de pe acest an s'a dat Danezului *Bohr*. Premiul pentru literatură l-a obținut scriitorul spaniol *Iaconto Bonavente*.

Vasile Sirbu și Sabina Marcu din Bogata de Murăș căsătoriți. (40) 1—1.

Bibliografie.

Au apărut:

Dr. Ioan Bălan. Viața lui Isus — scrisă pe înțelesul tuturor. Blaj. 1922. Prețul 22 Lei.

O frumoasă lucrare de peste 14 coale de tipar, care într'un graiu ușor de înțeles, dar cu meștesug ticluit, ne înfățișează viața — învățătura și faptele, — Aceluia, »care a schimbat fața pământului». Tipărită pe hârtie bună și cu un tipar deosebit de curat, această minunată apologie a legii creștine, asupra căreia sperăm să mai putem reveni, este cel mai nimerit cadou de serbări pentru oricine iubește pe Domnul. Cu deosebire în lipsa unei Biblii, nu-i iertat să lipsească de pe masa nici unui preot.

I. L. Caragiale. Opere complete. Teatru vol. I. (Editura „Cartea Românească”) Ed. IV. București. 1922. Prețul 20 Lei.

Dr. George Fireșu, Biserica sobornicească. — Ce mărturisește ea despre Papa? (Bibl. „Să fie lumină” Nr. 7—8). Prețul?

Intr'o formă destul de ușoară, chiar și pentru masele mari populare pe cari vrea să le servească, această broșură a harnicului profesor din Lugoj arată — în mare

„Unirea”

nu-i iertat să lipsească de pe masa nimănui.

Abonamente se pot face oricând!

TUSA

bronchita, dureri de plămâni, dureri de piept, ofița în stadiul prim, guturaiul, astma etc. vindecă cu succes unul din preparatele următoare: CEAIUL CARPAȚILOR VOREL, BONBOANE PECTORALE VOREL în plicuri și cutii, SIROPUL CARPAȚILOR VOREL, GUDRONUL VOREL.

Veți alege, după plăcere, unul din aceste specialități. Le găsiți la drog. și farm.

Dep. central: FARMACIA VOREL, Piatra Neamț.

parte după pâr. mitropolit Suci — din primele 7 soboare, pe cari se sprijinește »ortodoxismul«, că urmașul sf. Petru a fost recunoscut totdeauna de cap văzut al bisericii. Ea este deci o nouă contribuție la limpezirea acestui important punct diferențial dintre biserica Apusului și cele răsăritene. O salutăm cu bucurie și o recomandăm cu căldură.

Al. Busuioceanu, Figuri și cărți. (Ed. »Cartea Românească«). București. 1922. Prețul 20 Lei.

Calendarul Asociațiunii pe anul comun 1923. Intocmit de Ioan Georgescu. Sibiu 1922. Prețul 5 Lei.

Ca totdeauna, calendarul acesta e făcut cu multă grijă. Cuprinde toate orientările necesare și o bogată parte literară.

»Cultura Creștină«. Revistă lunară. An. XI. Nr. 9—10 (Septembrie—Octombrie). Blaj. Abonamentul anual 50 Lei.

Telefonul »Unirii«.

I. Sibiu. Mulțumim pentru informațiile date și, în schimb, vă putem servi și noi (după gazete) cu una: La același congres preotesc prefectul Boiu a spus, că »gubernul țării este român și ortodox (!)«. Ați face deci foarte bine, ca ocazional să întrebați pe acest domn dacă guvernul este inferit în matricula bisericească a Sibiului, ori doară aiurea. Și — poate n'ar strica să vedeți și... cum a fost botezat.

P. Moștea. »Unirea« și »Sf. Unire« sunt două lucruri deosebite. Singura legătură dintre ele este, că »Unirea« a făcut propagandă pentru »Sf. Unire«, rămânând ca la timpul său această societate de editură să sprijinească, la caz de nevoie și dacă va găsi că e bine s'o facă, străduințele nobile și desinteresate ale acestui organ. Prin subscrierea de acții la »sf. Unire« nu aveți deci nici un titlu de-a primi gazeta noastră. Ea trebuie abonată deosebit.

S. București. Da, am citit mustrarea »părintească« — pentru că: dela înălțime — a »Universului« (Nr. 264), dar mărturisim sincer, că nu-i înțelegem nici rostul și nici motivele. »Prăpastia dintre ortodoxismul național (!) și greco-catolicismul unei părți din populația românească« (a nu se scăpa această nuanță de expresie!), nu o săpăm noi, ci aceia cari au jurat că nu se vor odihni până ne vor putea strânge la sinul lor de părinte și mamă. — Rău face deci »Universul« că se amestecă în lucruri pentru cari n'are, se vede, destulă înțelegere. Și face rău mai ales dacă crede, că este dator să ia, totdeauna apărarea... celui mai tare.

B. Cluj. Suntem și noi foarte puțin încântați de felul cum progresa lucrările pentru Conciliul provincial și în curând vom insista poate asupra acestui lucru în cadre mai largi.

»KRISTÁLY« — Spălătorie chimică
CLUJ.

Văpsește și curăță

In Blaj e reprezentat prin

Traian Novac,
comerciant.

Cazane de fier rachiu

căldări de spălat, văpsit
:- și de țâbăcărie :-

in condițiunile celea mai favorabile
se găsește la

FRAȚII PAULINI,

Fabrică de articole de aramă în AIUD.

Se prindește: Inzestrarea, aranjarea și repararea fabricelor de spirt și de chimicale.

Fabricăm stropitoare de vîi și părți constructoare d metoda »Austriac și Wermoral«.

(16) 12-25

Cantor diplomat se află la parohia unită din Satu nou de jos p. Baia-mare (jud. Satu mare): Ștefan Murășan.

(34) 2-4

»Patria«, Bancă pentru Credit, Comerț și Industrie s. a. Blaj.

PROSPECT DE EMISIUNE.

In conformitate cu hotărîrea adunării gen. extraordinare a societății »Patria«, Bancă pentru Credit, Comerț și Industrie s. a. în Blaj, ținută la 12 Noemvrie 1922, se face o nouă emisiune de 18,000 bucăți acții a 500 Lei valoare nominală, sporindu-se astfel capitalul societar dela Lei 3,000.000 la 12,000.000 Lei.

Deocamdată se emit 6000 bucăți acții a 500 Lei valoare nominală.

Restul de 12,000 buc. acții se vor emite după vărsarea integrală a acțiilor amintite mai sus în condițiunile, termenele și intervalele, ce le va determina și găsi necesare Consiliul de administrație.

Acțiunile din prezenta emisiune se pot subscrie între 15 Nov. și 15 Dec. 1922 inclusiv, la sediul băncii în Blaj, la filiala sa în Teiuș, precum și la »Albina« — centrala în Sibiu și filiala în Cluj, pe lângă prezentarea acțiunilor vechi și în proporție de: o acție nouă, după fiecare acție veche.

Cursul de emisiune a unei acții noi, pentru vechii acționari este de Lei 575 — din cari Lei 500 trec la capital și Lei 75 ca primă la fondul de rezervă. Din suma aceasta se varsă la subscriere Lei 100 la capital și prima de Lei 75 la fondul de rezervă, restul de Lei 400 se va vărsa în ratele următoare:

Lei 100 până la 1 Martie 1923.

» » » » 1 Mai »

» » » » 1 Iulie »

» » » » 1 Octombrie »

Acționarii vechi, cari doresc să subscrie mai multe acții, decât le compete după acțiunile vechi ce le posed, pot să subscrie cu cursul de Lei 625. — (Lei 500 capital și Lei 125 fond de rezervă), rezervându-și însă Consiliul de Administrație dreptul de a le repartiza.

Neacționarii pot să subscrie cu cursul de Lei 775 — (Lei 500 capital și Lei 275 fond de rezervă).

Pentru ratele vărsate se garantează pentru anul 1923 o dobândă egală cu dividenda ce se va stabili pentru anul 1923, având acțiunile noi drept la dividenda integrală pe anul 1924 și drept de vot la adunarea generală din 1924.

Față de acționarii, cari nu vor efectua vărsămintele la timp, se vor observa dispozițiile art. 8 din statute.

Neexercitarea în termenul indicat a dreptului de subscriere, pe lângă prezentarea acțiunilor și neefectuarea primului vărsământ, deodată cu subscrierea și prezentarea acțiunilor vechi, atrage pierderea dreptului de opțiune și subscriere, rămânând, ca Consiliul de Administrație să hotărască asupra distribuirii acțiunilor nesubscrise.

Blaj, la 13 Noemvrie 1922.

(39) 2-3.

CONSILIUL de ADMINISTRAȚIE.

Banca Centrală

Pentru industrie și comerț soc. anonimă Cluj.

Secția Cereale.

Cumpără tot solul de cereale, păstăioase și sămînțe agricole (în special sămînțe de trifoi și luteră) în orice cantitate,

oferind cele mai urcate prețuri de zi.

Ofertele cu mostre să se adreseze

BANCA CENTRALĂ

pentru industrie și comerț s. a.

Secția Cereale

CLUJ.

Strada Regina Maria Nr. 1.

Telegrame: Centrala Cereale.

Telefon: 329.

(31) 4-9